

VALORACIÓ DELS TALLERS PER A PARES I MARES :

Assetjament escolar de què es tracta? Què fer com a pares i mares?

Pel·lícula: Un mundo mejor, 2011. Direcció: Susanne Bier. Dinamarca, Suècia

PREGUNTES

- Què fer davant una situació d'assetjament escolar?
- Com distingir una situació d'assetjament escolar d'una agressió puntual?
- Quines eines són necessàries per afrontar l'assetjament escolar?
- Com es pot tenir més recursos per intervenir amb la comunitat educativa?
- Què fer per facilitar el diàleg entre diferents interlocutors, escola, pares i mares?
- Com saber si els nostres fills/filles pateixen assetjament escolar?
- Com dialogar amb els companys /companyes de classe?

IDEES/ INDICACIONS

- **Entendre l'assetjament escolar** com una manifestació d'un malestar, on cada personatge que intervé en l'escena té un paper clau. Destaquem: **la parella de víctima i acusador**, que no tindria sentit sense el **públic que observa** (grup d'iguals que contempla l'escena. I finalment, **l'adult** a qui es dirigeix tot l'acte, en darrera instància.
- **Assetjar: parlem d'intimidat verbal i/o físicament a l'altre. Aquesta agressió va directament el més íntim, deixant la víctima sense recursos per actuar.**
- **El paper que té cada** protagonista en l'escena d'assetjament respon a una satisfacció particular, concepte complexa d'entendre. Cal diferenciar el fenomen violent (forçament a un altre) i el gaudi de fer patir l'altre. Aquest fet si es redueix a només a un acte violent, gratuït, sense aparentment una causa magnífica una escena perversa.
- **És un enigma la causa original de l'assetjament**, l'acte de violència que es desperta en un subjecte envers un altre s'ha de tractar en el cas per cas. Sembla que una característica que es repeteix és la manifestació de cert rebuig que cristal·litza en una conducta d'agressió. Tot apunta a senyalar una diferència (en relació al grup), pot ser: una discapacitat, ser guapo, ser estudiós, estar gras, trets més femenins, o tot el contrari, etc. És realment complexa i desconegut, només en el tractament des de la singularitat de cada situació que es pot abordar eficaçment.
- **És fonamental reconèixer els elements claus** que es posen en joc **entre la parella i aquest grup còmplice que contempla. Trobem l'element fonamental a tractar, el buit de significació, que no està simbolitzat, diem que estaria fora de sentit. Es tracta d'aquest element íntim que a cadascun dels membres el convoca en un estil particular de gaudi, és a dir d'obtenir una certa satisfacció.**
- Tres característiques essencials, el silenci de l'actuació, sovint passa desapercebut a la mirada dels adults. Deixa a la víctima desemparada, la soledat de l'agredit, fa que es quedi sense recursos d'actuació (amençat, sentit de culpabilitat, vergonya, etc.) La repetició de l'assetjament en el temps,

es crea una sèrie, no és una situació puntual. Recordem les tres SSS, silencis, soledat i sèrie.

- Context de l'època actual: la condició mediàtica, **les noves tecnologies** fomenten una situació d'incertesa. Aquestes poden suposar una magnificació de l'escena d'assetjament i també un buit que reclama un anàlisi de la figura dels adults per tal de re-significar quina és l'autoritat que s'ha d'emprar.
- Hi ha **certa caiguda de l'autoritat**, entenen aquesta com una entitat referencial que acompanya el compliment de les normes, una figura clau que testimonia la transmissió a les noves generacions els valors i trets fonamentals del recorregut d'una vida, d'una trajectòria.
- **La importància de la imatge**, d'estar exposats a la mirada dels altres, sembla estar en judici permanent, aquí apareix la satisfacció de ser mirats, o admirats pels altres i d'aquesta manera quedar exclòs del grup pot ser una situació de pànic.
- Davant el despertar sexual, la cerca de la **identitat sexual** sembla posar als joves en un moment de desorientació. Aquest fet fomenta una situació de fragilitat on els joves i les joves estan exposats a la incertesa, estar en un grup o fora suposa una incomoditat que agreuja estar a expenses dels altres a l'hora de ser acceptat o no.
- La situació de soledat del jove i jove adolescent que reclama un adult referent que l'acompanyi en el seu procés d'incertesa davant el futur. Aquesta situació de tanta fragilitat subjectiva també provoca un malestar on s'exposa una probable situació de "bullyng."
- **Assetjament, pot ser una oportunitat per parlar de la convivència**, del respecte i dels valors en comunitat. No es tracta només d'un símptoma puntual, es tracta d'un concepte implícit en l'ésser humà, el fet mateix en la supervivència, en allò que ens fa humans, la por de quedar exclòs, pànic a la soledat.
- Saber de l'assetjament ens **fa responsables a tota la comunitat**, a la comunitat educativa en instaurar figures d'autoritat claus, els referents adults han de vetllar per l'ambient pacífic i de respecte.
- Actualment hi ha una preocupació per implementar projectes preventius a les escoles. A Catalunya el programa **TEI** responsabilitza a tot el centre amb l'objectiu de vetllar per la bona convivència. La figura del tutor entre alumnes de cursos més alts envers alumnes més joves permet implicar l'alumnat, mestres, direcció i pares mares.
- **Kiva, a Finlàndia**, programa de prevenció, que treballa de forma global tractant d'incidir en les normes que regulen el grup incloent la participació i la co-responsabilitat dels alumnes i dels agents de la comunitat educativa. No tracta de canviar el perfil de la víctima sinó influir en els espectadors, ja que parteix de la incidència del grup en les accions del grup. No ser partícip de l'actuació trenca el sentit de la intimidació, cada protagonista perd el seu paper, no hi ha víctima ni assetjador sense espectador.
- **La família**, cal pensar què hem de fer des de casa per tal de facilitar ser referents pels nostres fills i filles, això porta a replantejar situacions de diàleg. És fonamental acomodar les noves situacions que hauran d'enfrontar els i les joves, per tant cal interrogar-se com adult quin referent pensem què som. Sempre des de la calma, simplement cal plantejar-se el fet important per a nosaltres.
- Aquest fet permet fer una preparació per introduir al nen i la nena en les preguntes, per tal de promoure la reflexió, el que és important per viure en comunitat, com éssers socials, és implementar el pensament. Abans d'actuar cal contrastar, el fet d'obrir preguntes apunta a cercar alternatives d'actuació.
- La situació d'assetjament viu del silenci, per això és clau que posem sobre la

taula **el llenguatge, la comunicació**, per desmuntar les situacions violentes cal estar preparat en la paraula. Estem immersos en un oceà de paraules, aquestes seran l'escut que ens defensi dels actes de força. Poder parlar a casa facilita parlar també a l'exterior.

- **Diferenciar la violència** de la crueltat, cal saber que l'impuls humà en supervivència pot agredir l'altre com a senyal de defensa, per tant cal estar molt atents a episodis de l'estat desànim dels nostres fills i filles.
- Aquest fet ressalta que l'autoritat que es reclama a l'adult és aquella que deriva del reconeixement d'un altre. Destaquem que "l'autoritat" etimològicament ve d'"auctoritas", que significa ser "auctor", això vol dir que un altre et reconeix la capacitat de comandament, de ser capaç de crear un ordre i d'establir les regles de funcionament que cal respectar per tots i totes. Els pares i mares han d'autoritzar-se ells mateixos a exercir una autoritat en comunitat, permetre's respectar la llei, les normes, els límits. No es tracta de forçar el poder per imposició o coacció. Aquest fet facilitarà la resolució de conflictes, generant confiança i cooperació.
- Aquest fet d'exercir l'autoritat és molt complexa, en relació a cada època, existeixen diferents característiques. Podríem dir que l'autoritat que serveix és la que deriva de la creació i la invenció de l'autor. Aquella que tracta de resoldre conflictes, genera confiança, i promou la cooperació. Que tracta des del compromís en comunitat, de la participació, assumir les conseqüències per vetllar per la convivència.
- Aplicar la co-responsabilitat, responsabilitat d'un envers l'altre, per tant pensar en relació als fills/es i els pares, significa que abans els pares i mares s'han autoritzar a exercir una funció. La transmissió de les normes, valors i els ideals de la família. Això ha de ser implícit a un reconeixement de l'altre com ésser únic i singular.
- Si es pensa des de l'ètica, suposa transmetre un compromís real envers l'altre, això suposa no només instaurant un ideal com a referent, fer complir la norma des del respecte. Aquest fet significa passar el reconeixement de l'altre, amb totes les característiques particulars de cadascun.
- **Des de l'àmbit familiar i des de la funció parental cal reflexionar sobre com podem fomentar i possibilitar les condicions** que faciliten la convivència. Així pensem que és important: cal pensar en com i quan diem que no als nostres fills, com posem els límits; pensar en què és el fet important, què prioritzem els pares i mares envers la vida; un altre punt és quins espais des de casa compartim tots i totes, i quins espais hi ha privats per cada membre de la família; com utilitzem el temps, com el regulem i quin ús en fem; i per últim quines preguntes ens fan els nostres fills i filles, i quines els hi fem nosaltres, què els hi expliquem?. Totes aquestes qüestions són claus, ja que transmeten quelcom que permet una regulació fonamental per els/les nostres fills/es.
- **Identificar els espais familiars** comuns i no comuns en l'àmbit domèstic, es tractaria de localitzar el que és essencial per a cada membre de la família. Permet la transmissió del desig, les inquietuds, els valors envers els sabers de la vida i el reconeixement d'un lloc possible per a cadascú. L'espai i el seu ús regula i possibilita l'accés als aprenentatges.
- **Funció parental: Prohibir (posar límit), acompanyar (estar al costat), dissimular (davant situacions que han de fer sols i soles), renunciar (a protegir en excés) i promocionar la responsabilitat i transmetre un estil de vida.**

Cartell de paraules que tanca el taller de reflexió. Es tracta d'allò que per a cada assistent va ser important destacar mitjançant una paraula .

*valentia
compartir
escollir reflexió
profunditzar
constància
empatia*